

[Christmas Møller.]

monopol kan gennemføres her i Landet. Man kunde jo meget vel fra Udvalgsflertallets Side have indstillet sig paa den Betragtning, at der ikke var Spor at forhandle om, naar det nu brød sammen, saaledes som det gjorde. Jeg vil gerne udtrykke min Anerkendelse af, at man har givet Udtryk for denne Opfattelse med Hensyn til Vinmonopolet, saaledes som man har gjort det i Betænkningen.

Og jeg vil gerne sige, at ogsaa i de Bemærkninger, der staar angaaende Kartoflerne i den almindelige Del af Betænkningen — jeg er ikke helt sikker paa, at de skulde have staaet i den almindelige Del, jeg tror, de burde have staaet som en Udtalelse af Flertallet, men dette skal ikke skille os —, ser jeg et Udtryk først og fremmest for Flertallets Ønske om at bøje sig længst muligt hen imod Mindretallet for at naa en Samstemmighed angaaende Kartoffelprisen, og ogsaa dette vil jeg gerne anerkende.

Det samme gælder Slutningsbemærkningen i Fællesbetænkningen, som siger, at det er Udvalgets Opfattelse, at fordi man gennemfører et Spritmonopol, skal dansk Likørindustri ikke blive ringere stillet konkurrencemæssigt, fordi der ogsaa fremstilles Likør af den koncessionerede Virksomhed. Ogsaa dette er Udtryk for en fairness over for den Konkurrence, der maa være paa disse Omraader, som jeg kun kan yde min Anerkendelse.

Jeg maa altsaa her ved anden Behandling, samtidig med at jeg understreger, at Forhandlingerne for saa vidt paa disse vigtige Omraader har ført til noget Resultat, beklage, at man ikke fra Flertallets Side har kunnet gaa ind paa vor Betragtning om at tage Gæren ud af Ordningen. Her ved anden Behandling er min Opgave jo alene den at give Udtryk for vor Stilling til Ændringsforslagene, og den har jeg nu angivet paa min Gruppens Vegne. Om der vil være Mulighed for ved Sagens videre Behandling, enten ved at genoptage Udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje Behandling eller ved, hvad der maaske er rimeligere, at forhandle videre om dette Spørgsmaal i Landstinget — der er jo ikke saa forfærdelig lang Tid tilbage —, om der da vil være Mulighed for at overbevise Flertallet om, at Gæren maa tages ud af Ordningen, det skal jeg ganske henstille til de Herrers Overvejelse.

Steen: Den Motivering, der i Dag har været fælles for de to Mindretalsordførere,

der begge paa deres Partiernes Vegne har stillet Ændringsforslag tilsigtende, at Gæren udgaar af den Ordning, der her søges tilvejebragt mellem Staten og De danske Spritfabrikker, har været den, at medens der tidligere har bestaaet en naturlig Forbindelse mellem Spritfabrikationen og Gærfabrikationen, er dette med den nye Tids tekniske Fremskridt ikke længere Tilfældet i samme Omfang som hidtil. Heroverfor vil jeg gerne gøre opmærksom paa det faktiske Forhold, at det Gærmonopol, vi har i dette Øjeblik, har vi haft siden 7. April forrige Aar, og der ligger et betydeligt Tidsrum forud for den Tid, hvor disse tekniske Muligheder, som man nu taler saa meget om, i fuldt Omfang var til Stede, men ikke i noget Omfang udnyttet.

Jeg vurderer Forholdet saaledes, at hvis Gæren ikke kommer ind under Ordningen, vil den nærmest kommende Tid forme sig paa samme Maade som den svundne Tid, saaledes at det ikke bliver Spørgsmaalet Gærmonopol eller ikke, det drejer sig om; for Monopolet har vi, og det vil vi ogsaa beholde i Fremtiden. Men det, der derimod er Spørgsmaal om, er, om dette Monopol skal være under Offentlighedens Kontrol, hvad Tilfældet vil blive, hvis man, som vi foreslaar, lader det gaa ind under Ordningen, eller Forholdet skal være, som det var, indtil Produktionen kom ind under Statens Tilsyn ved Bestemmelserne i Kartoffelmelsordningen. Det er det, Spørgsmaalet drejer sig om, og stillet op og bedømt saaledes maa vi ud fra de Befolkningsinteresser, vi ogsaa i denne Forbindelse har at varetage, stille os paa det Synspunkt, at disse Interesser varetages bedst ved, at det offentlige har Indseende med de Priser, hvortil Gæren tilbydes Befolkningen, og vi har Erfaring for, at det bliver Tilfældet under en Monopolordning.

Derefter vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger om Kartoflerne, ikke om Kartoffelprisen, for her er der, vil jeg gerne slaa fast, ingen Uenighed blandt dem, der har arbejdet med denne Sag; alle har ønsket, at Prisen skulde være den bedst mulige. Nej, det, der er Uenighed om, er noget helt andet, det er, hvilken Pris det er rimeligt og betimeligt at nævne i selve Loven.

Her maa jeg sige, at min Opfattelse har baade under denne Sag og under Sagen om Kartoffelmelsfabrikkerne været den, at det i Virkeligheden er urimeligt at fastsætte Kartoffelprisen i selve Loven. Den fandtes heller ikke i det oprindelige Lovforslag angaaende Kartoffelmelsfabrikkerne, men der kom vi paa et vist Tidspunkt til at staa